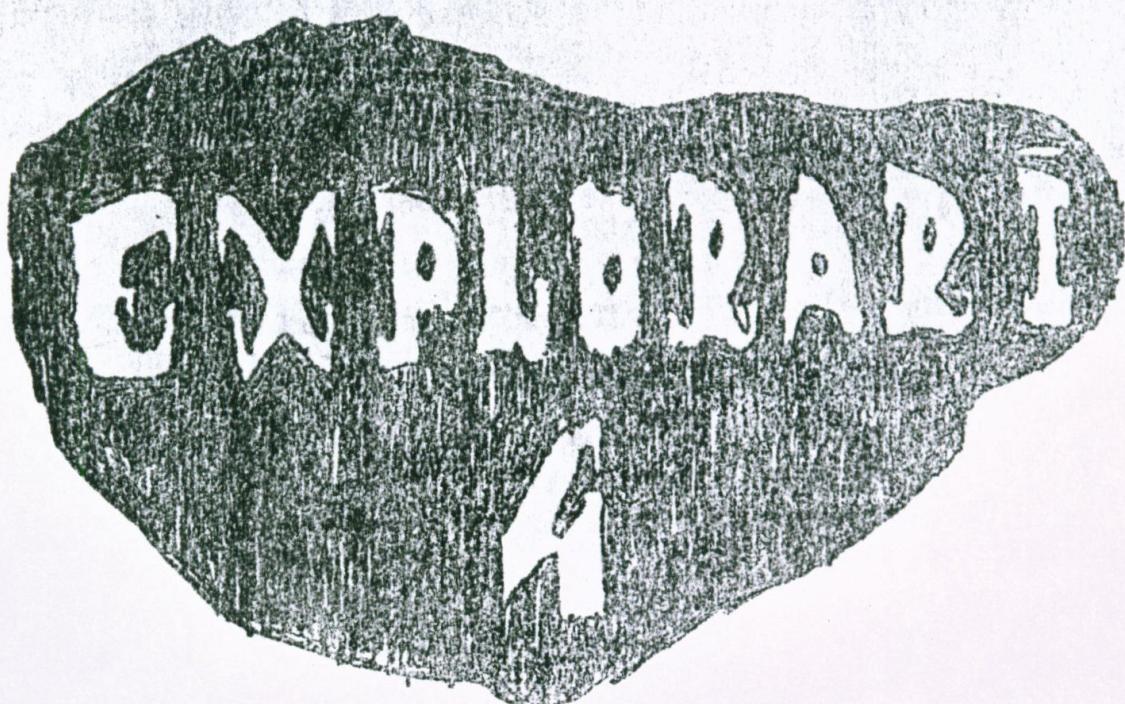

e.s. «MONTANA»
— — — ONEŞTI — — —

EXPLORATORI

1989-1992

zilelelor informativ

al

Clubului de Speologie "Montana" Oancea

**Redactor: RADU PUSCARIUC, str. Sintosari, nr.14, sc.A, ap.6,
5450-Oancea, tel. 093/320928**

SISTEMUL PEŞTERE CU PUT-AVENUL DIACLAZEI
(BAIA SPRIE - MUNTII GUTII)

DUMITRĂ ISTVAN

IOSIF RIET

IOAN BURZ

EUGEN CLĂUSTRINESCU

"Speo-Montana" Baia Sprie

Eruptivul neogen din luntii Gutii conținează mai multe cavități naturale mici, dezvoltate aproape în exclusivitate pe diaclazi de tracțiune gravitatională (la nord de vf. Gutin, sud Mogosă, Ciocirlau etc.). Cavitatile din Dl. Somos de la Baia Sprie se individualizează prin denivelare, Avenul Diaclazei (-23 m) fiind probabil printre cele mai profunde cavități explorate în rocii eruptive.

Diaclaza pe care se dezvoltă Sistemul Peștera cu Put-Avenul Diaclazei este situat la cca 80 m SE de saua cu cota 524 m, de la nord de Dl. Somos (537 m). La suprafață, diaclaza de tracțiune gravitatională este jalnată pe o lungime de cca 35 m de mai multe adincituri, goluri strimate și de trei intrări de tip aven. Iarna curentul puternic ascendent de aer cald determină lipsa totală a zăpezii de-a lungul mai multor secțoare ale diaclazei.

Cele două cavități au fost explorate și cartate în anii 1967-1968 de "Speo-Montana" Baia Sprie, la explorare participând în afara de autorilor lucrării (care au realizat cartografierea cavităților) și I. Tamas, F. Mursei și Gy. Gellinek. Am preferat tratarea unitară a celor două cavități deoarece ele se dezvoltă pe același element tectonic, cu o circulație a aerului comună, iar jonctiunea lor este posibilă prin derocări în capătul Peșterii cu Put (unde de altfel s-au și efectuat două ture de "minerit" în acest scop).

Peștera cu Put este o cavitate descendenta (dezvoltare 26 m, denivelare -12,5 m) pe o diaclaza cu o latime de 1,2-1,5 m în capătul nordic și 0,4-0,5 m în tronsonul de cca 4 m facut accesibil prin derocări.

Avenul Diaclazei are o lungime cartată de 70 m și o denivelare de -23 m. Sectorul nordic se adințează prin trepte succesive însă terminusul cartat de la -23 m (-26,5 m dacă luăm în considerare cele două cavități ca sistem unic) este în apropierea unei noi săratori care nu a mai fost abordată din cauza bolovanisului instabil ce formează acumulari pe diaclază. Din același motiv, orice intrare în Avenul Diaclazei este fără exponibilitate să explice de ce o cavitate situată în imediata

apropiere a sediului clubului, a ramas neexplorata pînă la capăt. Caci desigur că curajul nu ne lipseste (fapt dovedit de explorări efectuate în condiții absolut subumane), nu dorim să devinim martiri și neprevăzutului (totuși intuibil).

Diaclaza se dezvoltă într-un complex clastic (piroclastite, clasto-lave, lave vacuoare și cu blocuri) al andezitelor quartifere pannoniene.

Formarea diaclazei a fost determinată de prezenta marnelor și argilelor pannoniene în baza complexului clastic, ce a favorizat desprindererea și usoara alunecare a compartimentului estic. Grosimea relativ redusă a complexului andezitic (cca 60 m între intrarea superioară a sistemului și nivelul suprafetei de glisare) a favorizat penetrarea diaclazei pînă la sustrat.

Actiunea de tracțiune gravitatională a fost realizată de un volum de rocă de cca 125 000 mc, cu o greutate de cca 300 000 tone. Potențialul denivelării sistemului este de maxim 60 m. Sistemul are o dezvoltare cartată de 96 m (ce rezultă din insumarea adincimilor puturilor coborite și a scurtelor porțiuni orizontale sau inclinate). De altfel, estimarea dezvoltării unei cavitați ce se dezvoltă pe un plan cu o lungime comparabilă cu adâncimea, ridică cele mai mari probleme, caci în estimarea dezvoltării, desigur modul fizic este unic, separarea sectoarelor penetrabile de cele impeneatrabile determină module ce pot fi foarte diferite de realitatea fizică (puturi care sunt de fapt sectoare penetrabile pe module orizontale). Iar cum penetrabilitatea depinde de calitatea exploratorului, dezvoltarea spațiilor penetrabile este, în acest caz, variabilă. În plus, obstacolele de pe diaclaza formate de acumulările de bolovanis au existență efemeră.

Sistemul Peștera cu Put - venul Diaclazei a permis o tentativă de estimare a condițiilor ce favorizează formarea diaclazelor de tracțiune gravitatională.

Bibliografie:

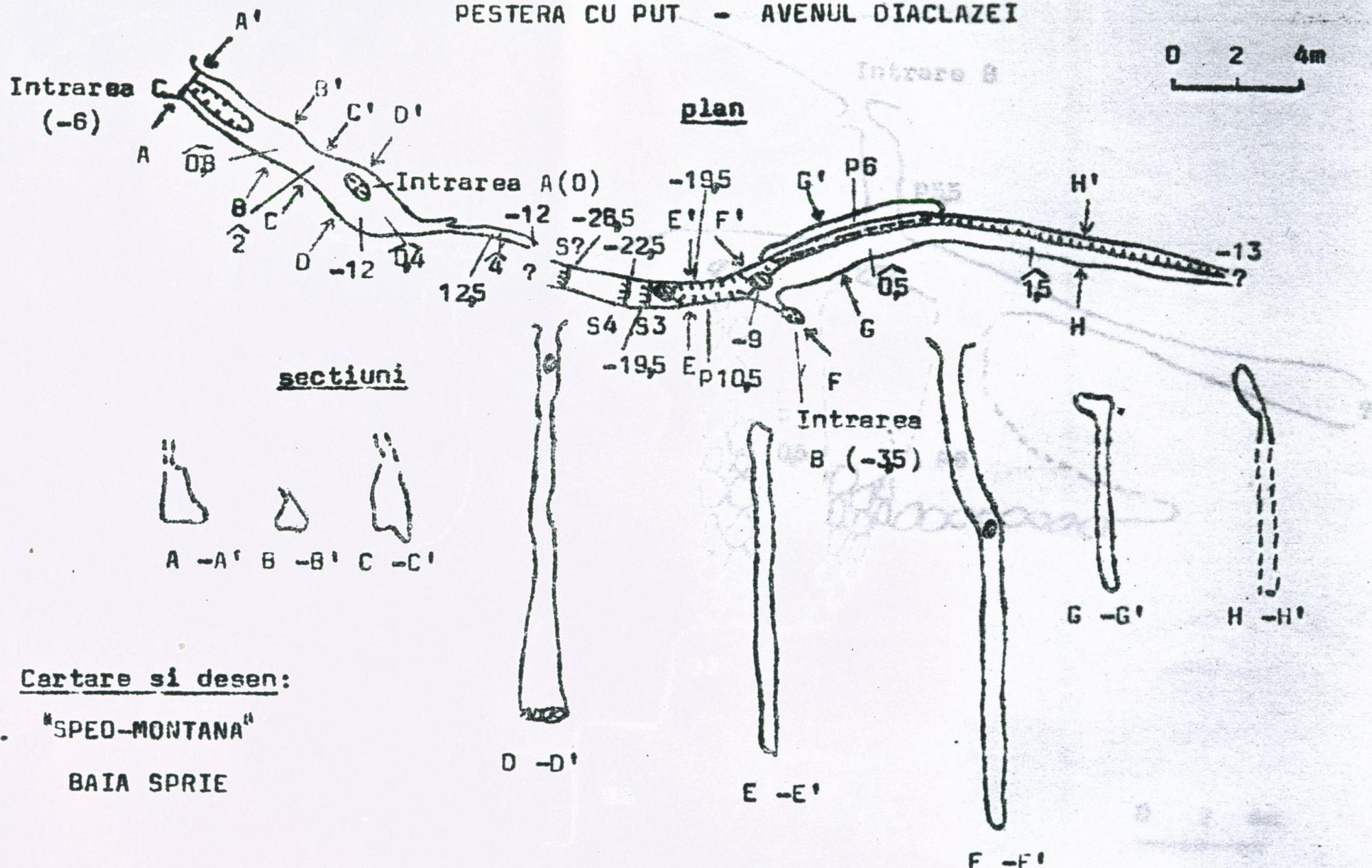
GIURGIU, I. (1992) - Pseudocarst în România, cercetari speologice, nr.1, pag.85-88, C.N.T.T., Bucuresti.

SISTEMUL

PESTERA CU PUT - AVENUL DIACLAZEI

0 2 4m

Intrare A

Intrare B

Intrare C

P55

P
105

P6

S3

S4

SISTEMUL

PESTERA CU PUT - AVENUL DIACLAZEI

profil

0 2 4m